

241

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 5 września 1957 r.

o aplikantach i asesorach sądowych.

Na podstawie art. 151 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360 i z 1957 r. Nr 31, poz. 133) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do przyjmowania na stanowisko aplikanta sądowego, do praw i obowiązków oraz do odpowiedzialności dyscyplinarnej aplikantów sądowych stosuje się odpowiednio przepisy o państwowej służbie cywilnej oraz o organizacji ko-

misji dyscyplinarnych i o postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko funkcjonariuszom państwowym, o ile rozporządzenie niniejsze i inne przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 2. Prezes sądu wojewódzkiego mianuje aplikantów sądowych w granicach etatów, określonych dla okręgu danego sądu wojewódzkiego przez Ministra Sprawiedliwości. O mianowaniu i zwolnieniu aplikanta sądowego prezes sądu woje-

wódzkiego zawiadania niezwłocznie Ministra Sprawiedliwości, Przeniesienie aplikanta do okręgu innego sądu wojewódzkiego należy do Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. Celem objęcia stanowiska aplikant sądowy powinien zgłosić się u prezesa sądu wojewódzkiego, wobec którego składa ślubowanie. Osoba przechodząca bezpośrednio na stanowisko aplikanta sądowego z innego stanowiska państwowego ponownego ślubowania nie składa.

§ 4. Prezes sądu wojewódzkiego prowadzi dla każdego aplikanta wykaz służbowy według wzoru ustalonego przez Ministra Sprawiedliwości.

§ 5. 1. Do okresu aplikacji sądowej nie wlicza się nieobecności aplikanta w pracy ponad 30 dni łącznie w ciągu roku bez względu na jej przyczynę, z wyjątkiem nieobecności w okresie urlopu i jednego miesiąca bezpośrednio poprzedzającego egzamin sędziowski. Prezes sądu wojewódzkiego może wyjątkowo zaliczyć do aplikacji dłuższą nieobecność w razie szczególnie dobrych postępów aplikanta.

2. Na czas powołania aplikanta sądowego do służby wojskowej jego prawa i obowiązki ulegają zawieszeniu.

§ 6. 1. Prezes sądu wojewódzkiego przydziela aplikanta sądowego do odpowiedniego sądu na czas określony w § 7 i 8 i wykonuje nadzór ogólny nad organizacją i przebiegiem aplikacji w okręgu sądu wojewódzkiego.

2. Prezes sądu wojewódzkiego w porozumieniu z prokuratorem wojewódzkim deleguje w ramach aplikacji sądowej aplikanta na aplikację do prokuratury na okres dwóch miesięcy.

§ 7. 1. Aplikanta sądowego przydziela się do:

- 1) sądu powiatowego celem szkolenia w zakresie spraw karnych przez okres czterech miesięcy, w tym przez jeden miesiąc w wydziale dla nieletnich;
- 2) sądu wojewódzkiego do wydziału karnego pierwszej instancji na okres jednego miesiąca i do takiegoż wydziału drugiej instancji na dwa miesiące;
- 3) sądu powiatowego celem szkolenia w zakresie spraw cywilnych oraz spraw podlegających władzy opiekuńczej przez dziewięć miesięcy, w tym przez jeden do dwóch miesięcy w wydziale ksiąg publicznych i
- 4) sądu wojewódzkiego do wydziału cywilnego pierwszej instancji na okres jednego miesiąca i do takiegoż wydziału drugiej instancji na dwa miesiące.

2. Aplikant odbywa aplikację w sądzie powiatowym w miejscu siedziby sądu wojewódzkiego; aplikant może być przydzielony do innego sądu powiatowego, jeżeli to nie jest niemożliwe mu udziału w zajęciach seminaryjnych i gdy sędziowie tego sądu posiadają kwalifikacje, dające rękojmię należytego przygotowania aplikanta.

§ 8. 1. Jeżeli w siedzibie sądu wojewódzkiego istnieje okręgowy sąd ubezpieczeń społecznych, należy do niego przydzielić aplikanta za jego zgodą na okres trzech miesięcy; prezes sądu wojewódzkiego przydziela aplikanta w porozumieniu z prezesem okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych.

2. Aplikanci sądowi, o których mowa w ust. 1, zwolnieni są od aplikacji w wydziale dla nieletnich oraz w wydziale ksiąg publicznych, kolejność zaś aplikacji należy ustalić dla nich tak, aby trzymiesięczna aplikacja w okręgowym sądzie ubezpieczeń społecznych nie była przerywana aplikacją w innym sądzie.

§ 9. Prezes sądu, do którego przydzielono aplikanta, wykonuje nadzór nad przebiegiem aplikacji i wyznacza sędziego odpowiedniego wydziału do szkolenia aplikanta. Wyznaczony sędzia powinien posiadać kwalifikacje dające rękojmię należytego przygotowania aplikanta.

§ 10. 1. Aplikant sądowy powinien wykonywać czynności kancelaryjne jedynie w granicach niezbędnych do zaznajomienia go z tymi czynnościami.

2. Aplikantowi sądowemu powierza się prowadzenie protokołu najwyżej dwa razy tygodniowo, w miarę możliwości na rozprawach z udziałem tego sędziego, któremu powierzono szkolenie aplikanta.

§ 11. 1. W sądach wojewódzkich prowadzi się obowiązkowe seminarium dla aplikantów sądowych. Zajęcia seminaryjne odbywają się raz na tydzień w czasie pracy przez sześć godzin.

2. Na zajęcia seminaryjne z zakresu prawa karnego przeznaczają się łącznie 27 dni, z zakresu zaś prawa cywilnego 47 dni i z zakresu prawa o ustroju sądów powszechnych i kasowości sądowej — dni pozostałe. Z ogólnej liczby dni przeznaczonych na zajęcia z zakresu prawa karnego i cywilnego przeznaczają się dwie trzecie na prawo materialne i jedną trzecią na prawo procesowe.

3. Kierownika seminarium wyznacza prezes sądu wojewódzkiego spośród sędziów mających kwalifikacje dające rękojmię należytego przygotowania aplikanta.

4. Kierownik seminarium organizuje zajęcia seminaryjne, zaprasza do prowadzenia tych zajęć sędziów lub inne osoby wyróżniające się znajomością odpowiednich dziedzin prawa i doświadczeniem praktycznym oraz sprawuje bezpośredni nadzór nad działalnością seminarium i postępowaniami czynionymi przez aplikantów.

§ 12. 1. Zadaniem seminarium jest przygotowanie aplikanta do należytego stosowania w praktyce przepisów prawa.

2. Zajęcia seminaryjne polegają na rozważeniu przypadków z praktyki sądowej w związku z obowiązującym ustawodawstwem, orzecznictwem i literaturą przedmiotu.

3. Sędzia prowadzący seminarium omawia z aplikantami określoną grupę zagadnień prawnych, podaje aplikantom przypadki z praktyki sądowej celem przygotowania pisemnych opracowań projektów orzeczeń z uzasadnieniem i opinii prawnych. Wymienione prace domowe aplikantów powinny być popłacone przez sędziego i omówione na następnym kolejnym zajęciu seminaryjnym.

§ 13. Sędziowie szkolący aplikantów sądowych oraz kierownik seminarium przesyłają prezesowi sądu wojewódzkiego pisemnie sprawozdanie oddzielnie o każdym aplikancie, zawierające szczegółową charakterystykę aplikanta, przebieg jego aplikacji lub zajęć seminaryjnych i opinie o postępach aplikanta niezwłocznie po zakończeniu szkolenia przez sędziego lub po zakończeniu seminarium z określonego działu; sprawozdania te dołącza się do akt osobowych aplikanta sądowego.

§ 14. 1. Aplikanci sądowi składają egzamin sędziowski przed komisją egzaminacyjną sądu wojewódzkiego, w którejto okręgu odbywają aplikacje, chyba że Minister Sprawiedliwości wyznaczy dla aplikantów danego okręgu komisję innego sądu wojewódzkiego.

2. Komisję egzaminacyjną powołuje prezes sądu wojewódzkiego.

§ 15. 1. Komisja egzaminacyjna składa się z prezesa sądu wojewódzkiego lub jego zastępcy jako przewodniczącego oraz czterech sędziów sądu wojewódzkiego, w tym dwóch specjalistów z zakresu prawa cywilnego i dwóch z zakresu prawa karnego.

2. W skład komisji przeprowadzającej egzamin również z zakresu prawa stosowanego przez sądy ubezpieczeń społecznych wchodzi ponadto sędzia okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych delegowany przez prezesa tego sądu.

3. Ponadto do składu komisji może wchodzić delegat Ministra Sprawiedliwości, mający kwalifikacje sędziowskie, oraz na zaproszenie przewodniczącego komisji — profesorowie prawa cywilnego i karnego.

§ 16. Komisja podejmuje uchwały większością głosów; w razie równości głosów — decyduje głos przewodniczącego.

§ 17. 1. Egzamin sędziowski odbywa się w zasadzie dwa razy do roku w terminach wyznaczonych przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

2. O terminach i miejscu egzaminu przewodniczący komisji zawiadamia co najmniej na miesiąc naprzód Ministra Sprawiedliwości, członków komisji, aplikantów podlegających egzaminowi oraz w razie potrzeby — prezesa okręgowego sądu ubezpieczeń społecznych.

3. Aplikantów z innych okręgów sądów wojewódzkich przewodniczący zawiadamia za pośrednictwem prezesów odpowiednich sądów wojewódzkich; prezesi przesyłają przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej wykaz aplikantów podlegających egzaminowi wraz z ich aktami osobowymi.

§ 18. Egzamin sędziowski jest pisemny i ustny.

§ 19. 1. Egzamin pisemny polega na opracowaniu orzeczenia z uzasadnieniem w sprawie karnej oraz w sprawie cywilnej na podstawie akt sądowych, wybranych przez komisję.

2. Akta wybrane do egzaminu powinny dotyczyć spraw, które ze względu na stan faktyczny i prawny dają możliwość oceny stopnia przygotowania egzaminowanego.

3. Na każdą z prac egzaminacyjnych wymienionych w ust. 1 przeznacza się 7 godzin jednego dnia.

4. Przy egzaminie wolno posługiwać się tekstami ustaw, komentarzami i zbiorami orzeczeń.

5. Przy egzaminie obecny jest jeden z członków komisji egzaminacyjnej, który czuwa nad jego przebiegiem, przyjmuje prace egzaminacyjne i odnotowuje na nich godzinę ich oddania.

§ 20. 1. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przydziela prace egzaminacyjne poszczególnym członkom komisji celem zreferowania wstępnej ich oceny na posiedzeniu komisji.

2. Komisja egzaminacyjna ocenia wyniki egzaminu pisemnego i na tej podstawie podejmuje uchwałę o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu aplikanta do egzaminu ustnego.

§ 21. 1. Egzamin ustny odbywa się w obecności całej komisji egzaminacyjnej i obejmuje wszystkie działy obowiązującego prawa cywilnego i karnego, prawo o ustroju sądów i regulaminy sądowe.

2. Egzamin ustny osób, które aplikowały w sądzie ubezpieczeń społecznych, obejmuje ponadto zasadnicze wiadomości z prawa stosowanego przez te sądy.

3. Członkowie komisji powinni zadawać pytania, zmierzające do sprawdzenia teoretycznych wiadomości aplikanta i umiejętności stosowania prawa w praktyce ze szczególnym uwzględnieniem znajomości zasad wykładu prawa i orzecznictwa Sądu Najwyższego.

§ 22. 1. Ocena wyniku egzaminu pisemnego i ustnego określa się łącznie stopniami „bardzo dobry”, „dobry”, „dostateczny” i „niedostateczny”.

2. Aplikantowi sądowemu, który złożył egzamin, prezes sądu wojewódzkiego wydaje zaświadczenie ze stwierdzeniem oceny.

§ 23. 1. Przewodniczący i członkowie komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie egzaminu sędziowskiego otrzymują wynagrodzenie w wysokości 30 zł od jednego egzaminowanego.

2. Prezes sądu wojewódzkiego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o wyniku egzaminu każdego aplikanta sądowego po zakończeniu egzaminów.

§ 24. 1. Asesor sądowy wykonuje swe obowiązki w okręgu sądu wojewódzkiego wymienionym w nominacji. Minister Sprawiedliwości może przenieść asesora do okręgu innego sądu wojewódzkiego bądź delegować go do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości.

2. Prezes sądu wojewódzkiego przydziela asesora sądowego do wydziałów rewizyjnych sądu wojewódzkiego lub do określonego sądu powiatowego, w miarę możliwości do sądu powiatowego składającego się z większej liczby sędziów.

§ 25. Do asesorów sądowych stosuje się odpowiednio przepisy o państwowej służbie cywilnej i o organizacji komisji dyscyplinarnych oraz postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko funkcjonariuszom państwowym, jeżeli prawo o ustroju sądów powszechnych i rozporządzenie niniejsze nie stanowią inaczej.

§ 26. Sąd dyscyplinarny dla sędziów sądu powiatowego jest organem dyscyplinarnym również dla asesora sądowego, który dopuścił się przewinienia lub uchybienia w okresie powierzenia mu pełnienia czynności sędziowskich. W tych przypadkach stosuje się przepisy o właściwości i postępowaniu przed tymi sądami.

§ 27. 1. Karami dyscyplinarnymi dla asesorów sądowych są: nagana, przeniesienie na inne miejsce służbowe na koszt skazanego i wydalenie ze służby.

2. Wykonanie wyroku skazującego na nagane należy do prezesa sądu wojewódzkiego, wyroku zaś skazującego na inne kary — do Ministra Sprawiedliwości.

§ 28. W okresie, na który asesorowi powierzono pełnienie czynności sędziowskich, nie stosuje się do asesora przepisów o odpowiedzialności porządkowej.

§ 29. Asesor sądowy może być powołany z urzędu na stanowisko sędziego.

§ 30. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 1952 r. o aplikantach i asesorach sądowych (Dz. U. Nr 38, poz. 265).

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: M. Rybicki